

Direktiva 2011/99/EU o europskom nalogu za zaštitu: Priručnik za građane/gradjanke

Co-funded by the
Justice Programme
of the European Union

ARTEMIS

878592 — ARTEMIS — JUST-AG-2019/JUST-JACC-AG-2019

WP4 – Priručnik za građane/graćanke

Autori: Ariadni Spanaki, Maria Daskalaki, Susana Pavlou, Alexia Shakou, Mario Fantini, Kateřina Mužíková, Valentīna Andrašek

1. izdanje: lipanj 2021.

Ova je publikacija financirana sredstvima Programa za pravosuđe Europske unije (2014-2020).

„Sadržaj ove publikacije predstavlja samo stajališta autora i njihova je isključiva odgovornost. Europska komisija ne preuzima odgovornost za uporabu sadržanih informacija.“

Sadrža

j

A. Osnovne informacije o europskom nalogu za zaštitu (EPO)-u i ciljevima Direktive 2011/99/EU, te važnosti i uporabi EPO-a.....	5
Što je europski nalog za zaštitu (European Protection Order – EPO).....	5
Što su zaštitne mjere?.....	6
Značenje Direktive 2011/99/EU.....	6
Direktiva o EPO-u?.....	7
Koji su uvjeti za izdavanje EPO-a od strane države A?.....	8
Tko može koristiti EPO?.....	9
Kako ostvariti zaštitu putem EPO-a?.....	10
Koji je praktični učinak EPO-a?.....	10
B. Podaci za pojedine zemlje.....	11
HRVATSKA.....	11
Zaštitne mjere u Hrvatskoj.....	11
Status EPO-a i Direktiva 2011/99/EU.....	12
Izdavanje EPO-a – kad žrtva ima zaštitnu mjeru od hrvatskog suda i planira putovati/preseliti se u drugu državu članicu EU-a.....	13
Priznavanje EPO-a – kad žrtva ima EPO iz druge države članice koji je potrebno priznati i provesti u Hrvatskoj.....	14
Korisni kontakti.....	15
CIPAR.....	16
Zaštitne mjere u Cipru.....	16
Status EPO-a i Direktiva 2011/99/EU.....	17
Postupak podnošenja zahtjeva za izdavanje EPO-a.....	17
Priznavanje EPO-a.....	18
Korisni kontakti.....	18
REPUBLIKA ČEŠKA.....	20
Zaštitne mjere u Republici Češkoj.....	20
Status EPO-a i Direktiva 2011/99/EU.....	20
Postupak podnošenja zahtjeva za izdavanje EPO-a.....	21
Priznavanje EPO-a.....	21
Korisni kontakti.....	22
GRČKA.....	24

Zaštitne mjere u Grčkoj.....	24
Status EPO-a i Direktiva 2011/99/EU.....	24
Postupak podnošenja zahtjeva za izdavanje EPO-a.....	24
Izdavanje EPO-a: kad žrtva ima zaštitnu mjeru izdanu od grčkog pravosudnog tijela i planira putovati/preseliti se u drugu državu članicu EU-a.....	25
Priznavanje EPO-a – kad žrtva ima EPO iz druge države članice kojeg treba priznati i provesti u Grčkoj.....	26
Korisni kontakti.....	27
ITALIJA.....	28
Zaštitne mjere u Italiji.....	28
Status EPO-a i Direktiva 2011/99/EU.....	30
Postupak ponošenja zahtjeva za prijavu za izdavanje EPO-a.....	30
Priznavanje EPO-a.....	31
Korisni kontakti.....	31

A. Osnovne informacije o europskom nalogu za zaštitu (EPO)-u i ciljevima Direktive 2011/99/EU, te važnosti i uporabi EPO-a

Što je europski nalog za zaštitu (European Protection Order – EPO)

Europski nalog za zaštitu (**EPO**) uspostavljen je Direktivom 2011/99/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o europskom nalogu za zaštitu (**Direktiva o EPO-u**).¹ Direktiva o EPO-u omogućuje izdavanje **naloga za zaštitu** u kaznenim slučajevima u jednoj zemlji članici, **koji se priznaju i izvršavaju u drugoj zemlji članici**. Nalog za zaštitu primjenjuje se među svim državama članicama Europske unije, s izuzetkom Danske i Irske.

- Direktiva o EPO-u stupila je na snagu 11. siječnja 2011. te su države članice EU-a morale prenijeti odredbe Direktive u svoje nacionalne zakone do 11. siječnja 2015.
- Svrha: *Uspostaviti pojednostavljeni, ubrzani mehanizam prema kojem žrtve zločina imaju pravo za zaštitu u jednoj državi članici EU, mogu i dalje imati jednaku zaštitu u drugim državama članicama EU-a*. To se postiže metodom *uzajamnog priznavanja nacionalnih naloga za zaštitu*.
- **EPO je u suštini nalog za zaštitu koji se izvršava na razini EU-a.** Njime se osigurava da žrtve koje imaju nalog za zaštitu dobiti **jednaku razinu zaštite diljem EU-a** ako se žele preseliti ili putovati iz jedne države članice u drugu.²
- Praktični ciljevi EPO-a su:
 - ✓ spriječiti daljnje kazneno djelo koje je počinio počinitelj protiv žrtve
 - ✓ jamčiti žrtvi trajnu zaštitu bilo gdje unutar EU-a
 - ✓ spriječiti bilo kakvu diskriminaciju žrtvi u zemljama EU-a u smislu razine zaštite.
- **Direktiva o EPO-u dio je paketa pravnih mjera usmjerenih na jačanje prava i zaštitu žrtava zločina u EU-u, što uključuje:**
 - ✓ Direktivu o EPO-u
 - ✓ Uredbu 606/2013 o uzajamnom priznavanju zaštitnih mjera u građanskim stvarima (Uredba)³
 - ✓ Direktiva 2012/29/EU o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela (Direktiva o žrtvama).⁴
- Direktiva o EPO-u utvrđuje postupak za priznavanje naloga za zaštitu izdanih tijekom *sudskih kaznenih postupaka*; Uredba utvrđuje postupak za priznavanje naloga za zaštitu izdanih u *postupcima građanskog prava*.

1Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32011L0099>.

2 European Parliamentary Research Service (EPRS), 2017., str. 11. Dostupno na:

https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/603272/EPRS_STU%282017%29603272_EN.pdf

3Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32013R0606>.

4Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32012L0029>.

- Cilj svih mjera je jačanje zaštite osoba u cijeloj EU, uključujući i kada putuju ili se sele u drugu državu članicu.

Što su zaštitne mjere?

- Glavni pravni instrument koji se najčešće koristi za osiguravanje prava i zaštite žrtve su **nacionalne zaštitne mjere**.
- Nacionalne zaštitne mjere su **brzi pravni lijek** za zaštitu osoba od opasnosti bilo kakvog oblika nasilja putem zabrana, ograničavanja približavanja ili propisivanja određenog ponašanja počinitelja.⁵
- Nacionalne zaštitne mjere osiguravaju **zaštitu osoba od djela koje može ugroziti njihov život, fizički ili psihički integritet, dostojanstvo, osobnu slobodu ili spolni integritet**.⁶
- Nacionalne zaštitne mjere mogu biti izdane od strane građanskog, kaznenog ili upravnog prava u naravi, a njihovo trajanje, opseg i postupci izdavanja razlikuju se među državama članicama.⁷
- Postoje različite vrste zaštitnih mjera koje se izdaju diljem država članica EU-a, npr. *hitni nalozi za udaljavanje, zabrane približavanja i zabrane kontakta*.

Značenje Direktive 2011/99/EU

- Zaštita i podrška žrtvama nasilja od strane intimnih partnera i rodno uvjetovanog nasilja stalni je prioritet EU-a i poduzeti su mnogi zakonodavni i politički koraci za poboljšanje odgovora sustava za sprječavanje nasilja nad ženama i za podršku žrtvama.
- Iskorjenjivanje rodno uvjetovanog nasilja nad ženama u svim njegovim oblicima nužan je korak za postizanje ravnopravnosti spolova – to se temelji na svijesti da su **povjesno neravnopravni odnosi među spolovima uzrok i posljedica rodno uvjetovanog nasilja**.⁸
- Razine rodno uvjetovanog nasilja nad ženama u EU-u visoke su: **Svaka treća žena u EU-u doživjela je fizičko i/ili seksualno nasilje od svoje 15. godine; 1 od 5 žena u EU-u doživjela je uhođenje**.⁹
- **Nacionalne zaštitne mjere najčešće se koriste za zaštitu žrtava rodno uvjetovanog nasilja**: prema procjenama, u 2010. oko 100 000 žena s prebivalištem u EU-u koristilo je mjere zaštite povezane s rodno uvjetovanim nasiljem.¹⁰

5 Evropski institut za ravnopravnost spolova (EIGE), 2019., str.7.

6 Van der Aa et. al, 2015, str. 22. Dostupno na: <http://poems-project.com/results/final-report/>.

7 Pogledajte gornju točku 5.

8 Deklaracija UN -a o uklanjanju nasilja nad ženama 1993.; Konvencija Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, 2011. (Istanbulská konvencia).

9 Evropska agencija za temeljna prava (FRA), 2014.: <https://fra.europa.eu/en/publications-and-resources/data-and-maps/survey-data-explorer-violence-against-women-survey>.

10 Pogledajte gornju točku 2. na str. 8.

- Svi nacionalni zakoni država članica EU-a koriste nacionalne zaštitne mjere kao oblik zaštite žrtava rodno uvjetovanog nasilja, a u praksi oni se izdaju uglavnom radi zaštite žena u slučajevima koji se odnose na ***nasilje od strane intimnog partnera ili nasilje u obitelji, uzinemiravanje, uhodenje ili seksualni napad.***¹¹

Direktiva o EPO-u?

U Direktivi o EPO-u, **EPO** se definira na sljedeći način:

odлуka koju je donijelo sudsko ili ekvivalentno tijelo države članice u vezi sa zaštitom mjerom, na temelju koje sudsko ili ekvivalentno tijelo druge države članice donosi bilo koje odgovarajuće mjeru ili mjeru prema vlastitom nacionalnom pravu s ciljem nastavka zaštite zaštićene osobe.

Zaštitna mjeru definira se kao:

odлуka u kaznenoj stvari koja je donesena u državi izdavateljici u skladu s njezinim nacionalnim pravom i postupcima koja osobi koja uzrokuje opasnost izriče jednu ili više zabrana ili ograničenja iz stavka 5. za zaštitu zaštićene osobe od kaznenog djela koje može ugroziti njezin život, fizički ili psihički integritet, dostojanstvo, osobnu slobodu ili seksualni integritet.

Stoga su osnovni elementi EPO-a sljedeći (pogledajte grafički prikaz/tablicu u nastavku):

- ✓ Odluka ili nalog
- ✓ koje je donijelo sudsko (ili ekvivalentno) tijelo tijekom sudskog kaznenog postupka u državi članici (**država A**)
- ✓ u vezi sa zaštitnim mjerama (koje uključuju određene zabrane i ograničenja)
- ✓ izrečenim osobi koja uzrokuje opasnost (**počinitelju**)
- ✓ u korist zaštićene osobe (**žrtve**)
- ✓ Radi osiguranja da se njezina zaštita nastavi u drugoj zemlji članici (**država B**)

¹¹ Ibid.

Država A:
sud donosi zaštitnu mjeru
(u skladu s nacionalnim pravom države A)

Država A:
sud izdaje EPO i prosljeđuje ga državi B

Država B:
Sud priznaje EPO i donosi slične zaštitne mjere
(u skladu s nacionalnim pravom države B)

- **država izdavateljica** znači država članica u kojoj je usvojena zaštitne mjera koja predstavlja temelje za izdavanje europskog naloga za zaštitu; (**država A**).
- **država izvršiteljica** znači država članica kojoj je europski nalog za zaštitu dostavljen zbog priznanja; (**država B**).

Koji su uvjeti za izdavanje EPO-a od strane države A?

- *Postojanje zaštitne mjere izdane prema nacionalnom pravu u državi A (članak 5., Direktiva o EPO-u)*

EPO se može izdati jedino ako je u državi izdavateljici (državi A) usvojena zaštitna mjera u kaznenom postupku kojom se za osobu koja uzrokuje opasnost izriču jedna ili više sljedećih zabrana ili ograničenja:

- ✓ zabrana ulaska u određene objekte, mjesta ili određena područja u kojima žrtva prebiva ili ih posjećuje;
 - ✓ zabrana ili uređenje odnosa, u bilo kom obliku, sa žrtvom, uključujući putem telefona, elektroničke ili redovne pošte, telefaksa ili bilo kog drugog sredstva; ili
 - ✓ zabrana ili uređenje približavanja žrtvi bliže od dopuštene udaljenosti.
-
- *Žrtva je odlučila prebivati ili boraviti u drugoj zemlji članici (državi B) (članak 6., Direktiva o EPO-u)*
 - ✓ To uključuje poslovne razloge, npr. u slučajevima prekograničnog putovanja na posao ili putovanja.
 - ✓ Prilikom odlučivanja o izdavanju naloga sud može uzeti u obzir duljinu vremena prebivanja.
 - ✓ EPO se može izdati *samo na zahtjev žrtve*.

- *Pri podnošenju zahtjeva za EPO, žrtva mora ispuniti obrazac iz Priloga I. Direktive o EPO-u (članak 7., Direktiva o EPO-u)*
 - ✓ To je standardni obrazac osmišljen za uporabu u svim zemljama članicama EU-a.

Kako se EPO provodi u državi B?

Nakon što se EPO proslijedi u državu B, nadležni sud u državi B priznaje i izvršava EPO.

- ✓ Ubrzani postupak: postupak priznavanja EPO-a provodi se prioritetno i hitno.
- ✓ U državi B neće biti potrebno pokretati nove pravne postupke.

Međutim, sud države B može *odbiti priznati EPO* iz više razloga, uključujući (članak 10.) sljedeće:

- ✓ zaštitna mjera odnosi se na djelo koje nije kazneno djelo u državi B;
- ✓ zaštitnom mjerom ne izriče se jedno od ograničenja navedenih u članku 5. Direktive o EPO-u (pogledajte gore).

Nakon što sud države B prizna EPO:

- ✓ Ona može usvojiti bilo koju mjeru zaštite prema svom nacionalnom pravu koja u najvećoj mogućoj mjeri odgovara zaštitnoj mjeri usvojenoj u državi A.
- ✓ To znači da zaštita u državi B mora biti ekvivalentna zaštiti koju pruža mjeru zaštite izdana u državi A (članak 9., Direktiva o EPO-u).

Tko može koristiti EPO?

Imate pravo zatražiti EPO u sljedećim situacijama:

- ✓ ako ste žrtva zločina, uključujući rodno uvjetovanog nasilja kao što je nasilje od strane intimnog partnera ili nasilja u obitelji, uzneniranja, uhođenja ili seksualnog napada
- ✓ Ako imate nacionalni nalog za zaštitu koji je izdao sud [ili ekvivalentno tijelo] u kontekstu kaznenog postupka, a koji uključuje jedan ili više sljedećih uvjeta:
 - zabranjuje počinitelju ulazak u određene objekte, mjesta ili određena područja u kojima prebivate ili ih posjećujete, npr. vaš dom, vaše mjesto rada;
 - zabranjuje ili regulira kontakt počinitelja s vama u bilo kojem obliku; ili
 - zabranjuje počinitelju da vam se približi bliže od propisane udaljenosti
- ✓ planirate putovati ili se preseliti u drugu državu članicu unutar EU-a (osim Irske i Danske).

NAPOMENA:

Ako trenutno postoji nalog za zaštitu u vašu korist izdan od **građanskog** suda u građanskopravnom postupku, a planirate putovati ili se preseliti se u drugu državu članicu, **nećete moći zatražiti EPO**. Umjesto toga, nalozi o građanskopravnoj zaštiti **priznati su i provedivi na temelju Uredbe 606/2013 o uzajamnom priznavanju**

zaštitnih mjera u građanskim stvarima,¹² ispunjavanjem standardne **potvrde**¹³ i njezinim predočavanjem nadležnim tijelima države članice u koju želite putovati ili se preseliti. Dodatne informacije možete pronaći ovdje: https://e-justice.europa.eu/content_mutual_recognition_of_protection_measures-358-en.do.

Dio B u nastavku sadrži daljnje informacije o tome koje naloge za zaštitu pokriva EPO u Hrvatskoj, Cipru, Češkoj Republici, Grčkoj i Italiji.

Kako ostvariti zaštitu putem EPO-a?

- Ako imate nalog za zaštitu i želite putovati ili se preseliti u drugu državu članicu EU-a, možete od suda svoje matične države članice ili države članice u kojoj trenutno boravite zatražiti izdavanje EPO-a popunjavanjem standardnog obrasca (Prilog I. Direktive o EPO-u).

Koji je praktični učinak EPO-a?

- Nacionalni nalog o zaštiti izdan u vašu korist bit će izvršan u bilo kojoj državi članici EU- u koju želite putovati, preseliti se ili boraviti u njoj, što znači da:
 - ✓ možete putovati ili se preseliti u drugu državu članicu EU-a i *zaštita će se nastaviti*
 - ✓ možete imati *ekvivalentnu razinu zaštite* u bilo kojoj zemlji EU-a (osim Irske i Danske).
- Ovim se ubrzava postupak priznavanja i izvršavanja nacionalnog naloga za zaštitu u bilo kojoj drugoj državi članici EU-a u koju želite putovati, preseliti se ili boraviti.

12 Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32013R0606>.

13 Prilog I., dostupan na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1420543010909&uri=CELEX:32014R0939>.

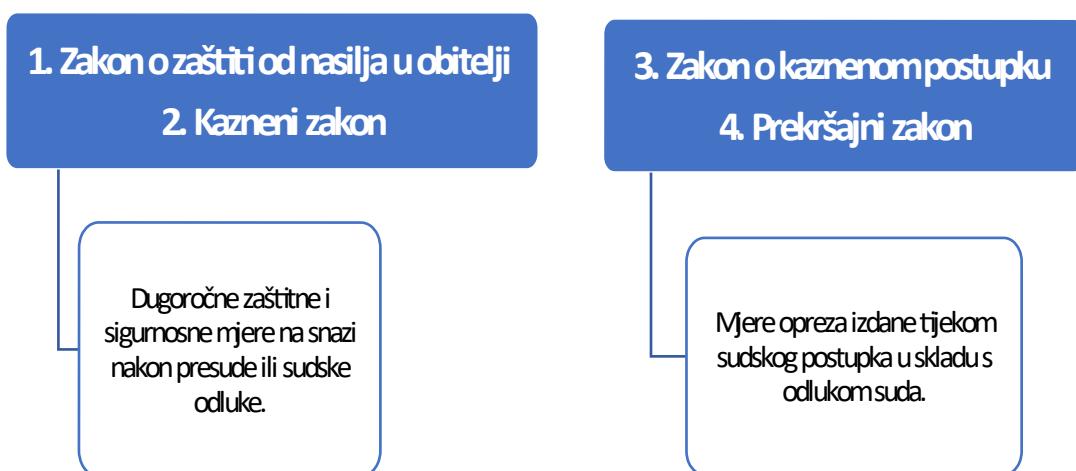
B. Podaci za pojedine zemlje

HRVATSKA

Zaštitne mjere u Hrvatskoj

Rodno uvjetovano nasilje nad ženama u Hrvatskoj uglavnom je uređeno Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji (ZZNO) i Kaznenim zakonom. Nalozi za zaštitu regulirani su ZZNU-om, Kaznenim zakonom, Zakonom o kaznenom postupku i Prekršajnim zakonom.

Vrste zaštitnih mjer

Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji propisane su sljedeće zaštitne mjere:

- ✓ zabrana približavanja, uz nemiravanja ili uhođenja žrtve (1 mjesec do 2 godine),
- ✓ udaljenje iz zajedničkog kućanstva (1 mjesec do 2 godine),
- ✓ obvezan psihosocijalni tretman počinitelja (najmanje 6 mjeseci),
- ✓ obvezno liječenje od ovisnosti (do 1 godine).

Kaznenim zakonom propisane su dugotrajne zaštitne mjere, uključujući:

- ✓ zabranu približavanja, uz nemiravanja ili uhođenja žrtve (1 do 5 godina),
- ✓ udaljenje iz zajedničkog kućanstva (3 mjeseca do 3 godine).

Zakonom o kaznenom postupku propisano je 11 mjera opreza, uključujući:

- ✓ zabranu posjećivanja određenog mesta ili područja,
- ✓ zabranu približavanja određenoj osobi,
- ✓ zabranu uspostavljanja ili održavanja veze s određenom osobom,
- ✓ zabranu uhođenja ili uz nemiravanja žrtve ili druge osobe,

- ✓ udaljenje iz doma.

Zakonom o prekršajnom postupku propisane su mjere opreza, uključujući:

- ✓ zabranu posjećivanja određenog mjesto ili područja,
- ✓ zabranu približavanja određenoj osobi i zabranu uspostavljanja ili održavanja veze s određenom osobom.

Kako se izdaju zaštitne mjere?

Kad se nasilje prijavi policiji, na temelju slučaja polica odlučuje je li djelo prekršaj ili kazneno djelo.

Ako je prijava podnesena prema ZZNU-u za prekršaj obiteljskog nasilja:

Prije i tijekom suđenja	Prije i tijekom suđenja
<p>Građanski sud može izreći mjere opreza prema Prekršajnom zakonu za vrijeme trajanja suđenja.</p> <p>Također ih u slučajevima nasilja u obitelji može izreći i policija na razdoblje do 8 dana. Policia ima 8 dana da podigne optužnicu i zatraži od suda produljenje mera opreza.</p> <p>U slučaju kršenja: novčana kazna do 10 000 HRK (1300 EUR).</p>	<p>Mjere zaštite prema ZZNU-u mogu zatražiti polica, centar za socijalnu skrb ili žrtva. Mjere izriče građanski sud.</p> <p>Nalozi za iseljenje i zabranu približavanja mogu se izdati u roku od 24 sata ako postoji izravna prijetna sigurnosti žrtve ili člana obitelji.</p> <p>U slučaju kršenja: novčana kazna od najmanje 3000 HRK (400 EUR) ili najmanje 10 dana zatvora.</p>

Ako je podnesena kaznena prijava prema Kaznenom zakonu:

Prije i tijekom suđenja	Prije i tijekom suđenja
<p>Prije početka suđenja, državni odvjetnik može odrediti mjeru opreza prema Zakonu o kaznenom postupku.</p> <p>Tijekom suđenja ove mjeru može odrediti samo županijski sud.</p> <p>U slučaju kršenja: počinitelj će biti pritvoren.</p>	<p>Javni tužitelj ili žrtva mogu tijekom suđenja zatražiti sigurnosne mjeru prema Kaznenom zakonu.</p> <p>Ove mjeru donosi županijski sud i one se provode se nakon presude.</p> <p>U slučaju kršenja: do dvije godine zatvora.</p>

Status EPO-a i Direktiva 2011/99/EU

Europski nalog za zaštitu (EPO) uspostavljen Direktivom 2011/99/EU preuzet je u hrvatsko zakonodavstvo Zakonom o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije.

Izdavanje EPO-a – kad žrtva ima zaštitnu mjeru od hrvatskog suda i planira putovati/preseliti se u drugu državu članicu EU-a

Za koje zaštitne mjere se može zatražiti EPO?

- ✓ **Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji:** zabrana prilaženja, uznemiravanja ili uhođenja žrtve i udaljenje iz zajedničkog kućanstva.
- ✓ **Kazneni zakon:** zabrana prilaženja, uznemiravanja ili uhođenja žrtve i udaljenje iz zajedničkog kućanstva.
- ✓ **Zakon o kaznenom postupku:** zabrana posjećivanja određenog mesta ili područja, zabrana približavanja određenoj osobi, zabrana uspostavljanja ili održavanja veze s određenom osobom, zabrana uhođenja ili uznemiravanja žrtve ili druge osobe,
- ✓ **Prekršajni zakon:** zabrana posjećivanja određenog mesta ili područja te zabrana prilaska određenoj osobi i zabrana uspostavljanja ili održavanja veze s određenom osobom.

Kada se može zatražiti EPO?

- ✓ **Kad žrtva ima nalog za zaštitnu mjeru izdan od hrvatskog suda i planira putovati ili se preseliti u drugu državu članicu EU-a.**

Gdje se prijavljuje zahtjev za EPO?

- ✓ Za izdavanje EPO-a žrtva ili njezin zakonski zastupnik trebaju se obratiti županijskom sudu pred kojim je vođen postupak za izdavanje nacionalnog naloga za zaštitu.

Što je potrebno za prijavu?

- ✓ Jedan ili više zaštitnih mjera uz propisani obrazac¹⁴ koji sadrži podatke propisane zakonom koji omogućuju njegovo izvršenje u državi izvršiteljici.
- ✓ Zahtjev se može podnijeti izravno ili putem pravnog zastupnika.

Vremenski period

- ✓ Ne postoji poseban rok za izdavanje ili priznavanje Europskog naloga za zaštitu (EPO) u Hrvatskoj. U zakonu se samo navodi da sudac treba postupiti odmah i bez odgađanja. Dopushteno je jedino kašnjenje ako EPO nije preveden na hrvatski jezik. U tim slučajevima postupak se može odgoditi za 15 dana.
- ✓ U slučaju žalbe žrtve, sud mora o žalbi odlučiti u roku od tri dana. Ne postoji mogućnost istodobnog izdavanja EPO-a različitim državama kada žrtva izrazi namjeru boraviti u svima njima.

Što se događa nakon izdavanja EPO-a?

- ✓ Županijski sud obavijestit će žrtvu ili njezinog zakonskog zastupnika nakon izdavanja EPO-a.

¹⁴ Propisani obrazac preveden je na hrvatski jezik i dio je Zakona o pravosudnoj suradnji, Prilog 12. Može mu se pristupiti ovdje: <https://www.zakon.hr/z/345/Zakon-o-pravosudnoj-suradnji-u-kaznenim-stvarima-s-dr%C5%BEavama-%C4%8Dlanicama-Europske-unije>

- ✓ Županijski sud obavijestiti će i proslijediti EPO državi izvršiteljici (državi u koju žrtva planira putovati ili se preseliti).
- ✓ Ako počinitelj nasilja prekrši EPO, država izvršiteljica mora obavijestiti hrvatske vlasti. Kazna za kršenje jednaka je kazni za kršenje nacionalnog naloga za zaštitu.

Priznavanje EPO-a – kad žrtva ima EPO iz druge države članice koji je potrebno priznati i provesti u Hrvatskoj

Tko je nadležan za priznavanje EPO-a?

- ✓ Za priznavanje EPO-a izdanog u drugoj državi članici EU-a, žrtva ili njezin zakonski zastupnik trebaju se obratiti županijskom sudu prema mjestu gdje žrtva ima ili namjerava imati stalni ili privremeni boravak.

Postupak priznavanja EPO-a

- ✓ Država izdavateljica proslijediti će EPO hrvatskom županijskom судu u mjestu gdje žrtva ima prebivalište ili namjerava boraviti.
- ✓ Županijski sud priznat će nalog i utvrditi koji je nalog za zaštitnu mjeru prema hrvatskom nacionalnom zakonodavstvu najsličniji onom navedenom u EPO-u. Taj nalog za zaštitnu mjeru stupaće na snagu i provodit će se u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i procedurama.
- ✓ Odluku o priznavanju Europskog naloga za zaštitu (EPO-a) sud će bez odgode dostaviti državi izdavateljici, žrtvi, njezinom zakonskom zastupniku ili skrbniku i počinitelju nasilja, uz obavijest o zakonskim posljedicama kršenja tih mjera.

Što se događa nakon priznavanja EPO-a?

- ✓ Županijski sud dužan je odmah obavijestiti zaštićenu osobu. Zaštićenu osobu također se mora odmah kontaktirati ako EPO bude odbijen i obavijestiti je o njezinom pravu na žalbu.
- ✓ Policija, koja je zadužena za provedbu, mora obavijestiti suca istrage o svakom kršenju naloga za zaštitu.
- ✓ U slučaju kršenja mjera izrečenih na temelju EPO-a, sudac istrage ima obvezu obavijestiti nadležno tijelo države izdavateljice ili države nadzora.

Može li se žrtva žaliti?

- ✓ I zaštićena osoba i počinitelj imaju rok od 3 dana u kojem se mogu žaliti na odluku o priznanju EPO-a.
- ✓ Županijski sud ima tri dana za donošenje odluke.

Korisni kontakti

- **Središnje nadležno tijelo:** Ministarstvo pravosuđa i uprave <https://mpu.gov.hr/?impaired=0>

- **NVO:** Autonomna ženska kuća Zagreb – Žene protiv nasilja nad ženama <https://www.azkz.net/>
- **Podrška žrtvama (sva kaznena djela):** Udruga za podršku žrtvama i svjedocima Hrvatska <https://pzs.hr/>
- **Hrvatska odvjetnička komora** <http://www.hok-cba.hr/>
- **Ovlašteni pružatelji besplatne pravne pomoći u Hrvatskoj:**
<https://mpu.gov.hr/gradjani-21417/besplatna-pravna-pomoc/ovlastene-udruge-i-pravne-klinike-za-pruzanje-primarne-pravne-pomoci/6190>

CIPAR

Zaštitne mjere u Cipru

- ✓ U Cipru se zaštitne mjere mogu izreći na temelju **kaznenog prava i građanskog prava**.
- ✓ Prema **kaznenom pravu**, zakoni koji uređuju izdavanje naloga za zaštitu sljedeći su:
- ✓ **Zakon o nasilju u obitelji (prevencija i zaštita žrtava) iz 2000. i 2004. (s izmjenama i dopunama)**: on predviđa izdavanje zaštitnih mjer posebno za žrtve **nasilja u obitelji i obiteljskog nasilja**;
- ✓ **Zakon o sprječavanju i suzbijanju spolnog zlostavljanja i spolnog iskorištavanja djece i dječje pornografije iz 2014.**: zaštitne mjere se izdaju radi zaštite i dobrobiti **djece žrtava seksualnog zlostavljanja i/ili seksualnog iskorištavanja mlađih od 18 godina**; i
- ✓ **Zakon o nasilju nad ženama 2021.**: zaštitne mjere izdaju se posebno za žrtve **rodno uvjetovanog nasilja nad ženama**.
- ✓ Zaštitne mjere se izdaju radi zaštite i dobrobiti **djece žrtava seksualnog zlostavljanja i/ili seksualnog iskorištavanja mlađih od 18 godina**.
- Na Cipru prema **kaznenom zakonu** postoje sljedeće zaštitne mjere:
 - ✓ **Privremene mjere zabrane prilaska** izdane protiv počinitelja;
 - ✓ **Privremeni nalozi za udaljenje** maloljetne žrtve iz obiteljskog doma ili iz mesta stanovanja;
 - ✓ **Nalozi za udaljenje** maloljetne žrtve iz obiteljskog doma ili iz mesta stanovanja;
 - ✓ **Zabrane prilaska** izrečene protiv počinitelja.
- **Privremene mjere zabrane približavanja i privremene mjere udaljenja** su mjeru koje se izdaju prije *suđenja u kaznenom postupku* na rok do 8 dana. Sud može prodlužiti trajanje privremenih naloga za zaštitu za daljnjih 8 dana, pod uvjetom da ukupno trajanje ne prijeđe 24 dana prije podnošenja kaznene prijave protiv počinitelja. Ako je privremeni nalog izdan prema odredbama članaka 30. i 31. Zakona o nasilju nad ženama iz 2021., ukupni privremeni nalog može trajati do 60 dana prije podnošenja kaznene prijave.
- **Mjere udaljenja i mjere zabrane pristupa** izdaju se *kada se protiv počinitelja podnosi kaznena prijava ili kada je počinitelj osuđen*. Trajanje mjeru udaljenja i zabrane pristupa određuje sud od slučaja do slučaja.
- Prema **građanskom pravu**, zaštitne mjere izdaju se prema Obiteljskom zakonu; prema **Zakonu o odnosima roditelja i djece iz 1990. (s izmjenama i dopunama)** oni se sastoje od *naloga kojim se jednom roditelju ili skrbniku dodjeljuje djelomično ili potpuno skrbništvo nad maloljetnom osobom*.
 - ✓ Ovaj nalog za zaštitu odnosi se na maloljetne osobe, tj. *djecu mlađu od 18 godina*.
 - ✓ Taj se nalog za zaštitu može izdati ako jedan ili oba roditelja nisu uspjeli ili nisu u mogućnosti izvršavati svoje dužnosti roditeljske skrbi, *na primjer zbog nasilja u obitelji*, ili ako je jedan roditelj osuđen za kazneno djelo koje uključuje život, zdravlje ili moral maloljetnika.

Status EPO-a i Direktiva 2011/99/EU

Direktiva o EPO-u preuzeta je u ciparsko nacionalno zakonodavstvo 2016., [Zakonom 156\(I\)/2015 o europskom nalogu za zaštitu 2015.](#) Ovaj zakon odražava odredbe Direktive o EPO-u.

Postupak podnošenja zahtjeva za izdavanje EPO-a

Tko može prijaviti zahtjev za EPO?

Žrtva koja ima nalog za zaštitu izdan od okružnog suda u Cipru tijekom kaznenog postupka, može podnijeti zahtjev istom okružnom sudu za izdavanje Europskog naloga za zaštitu (EPO-a).

Koji su zahtjevi za izdavanje EPO-a?

- ✓ Okružni sud može izdati EPO samo ako postojeći nalog za zaštitu nameće počinitelju jedno ili više sljedećih ograničenja:
- ✓ zabrana ulaska u određene objekte, mjesta ili određena područja u kojima žrtva prebiva ili ih posjećuje;
- ✓ zabrana ili reguliranje bilo kakvog kontakta sa žrtvom, uključujući komunikaciju putem telefona, e-pošte ili obične pošte, telefaksa ili na drugi način; **ili**
- ✓ zabrana ili reguliranje prava pristupa žrtvi bliže od unaprijed određene udaljenosti;

i

žrtva

- ✓ odluči nastaniti se ili već ima prebivalište u drugoj državi članici, **ili**
 - ✓ odluči ostati ili već boravi u drugoj državi članici unutar EU-a (s izuzetkom Irske i Danske).
- Prilikom izdavanja EPO-a, okružni sud također će uzeti u obzir duljinu razdoblja na koje žrtva namjerava ostati u državi izvršiteljici, kao i stupanj potrebe zaštite.

Gdje se prijavljuje zahtjev za EPO?

- ✓ Žrtva ili njen zakonski zastupnik trebaju se obratiti istom okružnom sudu koji je izdao nalog za zaštitu.

Što je potrebno za prijavu?

- ✓ Postojeći nalog za zaštitu koji je izdao okružni sud koji uključuje jedno ili više gore navedenih ograničenja.
- ✓ Žrtva može izravno podnijeti zahtjev i nije potreban pravni zastupnik.
- ✓ Zahtjev za izdavanje Europskog naloga za zaštitu (EPO-a), koji je standardni obrazac utvrđen u Prilogu 1. [Zakona 156\(I\)/2015 o europskom nalogu za zaštitu iz 2015.](#)

Što se događa nakon izdavanja EPO-a?

- ✓ Okružni sud obavijestit će žrtvu ili njezinog zakonskog zastupnika o izdavanju EPO-a.
- ✓ Okružni sud obavijestit će i proslijediti EPO državi izvršiteljici ([državi B ili] državi članici u koju žrtva planira putovati ili se preseliti).

Priznavanje EPO-a

Koji je postupak priznavanja EPO-a?

- ✓ Nakon primitka EPO-a izdanog od strane druge zemlje članice:
 - u slučajevima kada je žrtva rezident Cipra, EPO priznaje okružni sud okruga u kojem žrtva ima prebivalište;
 - u slučajevima u kojima žrtva nije rezident, Okružni sud u Nikoziji priznaje EPO.
- ✓ Okružni sud može prihvati EPO iz druge države članice na engleskom jeziku, kao i na službenim jezicima Cipra.¹⁵
- ✓ Priznavanje EPO-a od strane okružnog suda smatra se prioritetnim uzimajući u obzir posebne okolnosti slučaja, kao što su hitnost predmeta, datum dolaska žrtve u Cipar i, gdje je to moguće, stupanj rizik za žrtvu.

Što se događa nakon priznavanja EPO-a?

- ✓ Nakon što okružni sud prihvati EPO, usvojiti će sve mjere zaštite dostupne prema ciparskom zakonu koje u najvećoj mogućoj mjeri osiguravaju ekvivalentnu zaštitu žrtvi.
- ✓ Žrtvu, počinitelja i državu izdavateljicu okružni sud obavještava o odluci o priznanju i izvršenju EPO-a.
- ✓ Ako počinitelj prekrši Europski nalog za zaštitu (EPO-a), okružni sud ovlašten je izreći kaznene ili nekaznene sankcije prema ciparskom zakonu, ovisno o slučaju.

Može li se žrtva žaliti?

- ✓ Ako okružni sud ne prizna EPO, žrtva ima pravo uložiti žalbu na odluku i podnijeti zahtjev za nacionalni nalog za zaštitu prema ciparskom zakonu.

Korisni kontakti

Pravna pomoć:

- Ciparska odvjetnička komora, tel: +357 22 873300, e-adresa: cobar@cytanet.com.cy, web mjesto: <http://www.cyprusbarassociation.org/index.php/en/>
- Ciparska odvjetnička komora - popis odvjetnika za pružanje pravne pomoći:
<https://www.cyprusbar.org/LegalAssistance.aspx>

15 European Parliamentary Research Service (EPKS), 2017., str. 44. Dostupno na:
https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/603272/EPRS_STU%282017%29603272_EN.pdf.

Podrška žrtvama:

- Udruga za prevenciju i rješavanje nasilja u obitelji (SPAVO): <https://domviolence.org.cy/en/>

Policija:

- Ciparska policija, jedinica za nasilje u obitelji i zlostavljanje djece, tel: +357 22 808442, e-adresa: domviol.childabuse@police.gov.cy, web <https://www.police.gov.cy/police/police.nsf>All/2913319CAC1AFDB1C22584000041D65F?OpenDocument> mjesto:

Ostale korisne informacije:

- Savjetodavno povjerenstvo za sprječavanje i borbu protiv nasilja u obitelji – korisni kontakti: http://www.familyviolence.gov.cy/cgibin/hweb?-A=31&-V=links&_VCATEGORY=0000

REPUBLIKA ČEŠKA

Zaštitne mjere u Republici Češkoj

- ✓ U Republici Češkoj zaštitne mjere, odnosno privremene mjere zaštite žrtava kaznenih djela od ponovljenih kršenja od strane počinitelja, regulirani **kaznenim, građanskim i upravnim pravom**.
- ✓ Zaštitne mjere mogu se primijeniti u fazi istrage, kao i sigurnosne mjere određene u fazi izricanja kazne.
- ✓ Vrste zaštitnih mjera uključuju **mjere zabrane prilaska, zabrane kontakta i mjere udaljenja** izdane od strane od suda ili tužitelja te **nalog za deložaciju** koji policija izdaje protiv počinitelja kao hitnu mjeru.
- ✓ Zakoni koji uređuju izdavanje zaštitnih mjera su sljedeći: **Zakon o kaznenom postupku, Zakon o posebnim sudskim postupcima i Zakon o policiji Republike Češke**.
- ✓ Prema **kaznenom pravu**:
 - **Zakon o kaznenom postupku**: izdaju se zaštitne mjere koje zabranjuju počinitelju kontaktiranje oštećene strane, najbližih srodnika ili drugih osoba, (naročito svjedoka), ulazeњe u zajednički stan koji dijeli s oštećenom stranom i njegovu neposrednu blizinu i boravak u takvom stanu.
- ✓ Prema **građanskom pravu**:
 - **Zakon o posebnim sudskim postupcima**: zaštitne mjere se izdaju protiv počinitelja naročito za **žrtve obiteljskog nasilja i uhođenja**; zaštitnim mjerama se može naložiti počinitelju privremeno napuštanje zajedničkog stambenog prostora i njegove neposredne okoline ili zabrana ulaska u njega, kao i suzdržavanje od susreta ili kontaktiranja žrtve i/ili suzdržavanje od neželjenog promatranja i uznemiravanja žrtve na bilo koji način.
- ✓ Prema **upravnom pravu**:
 - **Zakon o policiji Republike Češke**: ovim zakonom predviđeno je izdavanje **hitnog naloga za deložaciju** za zaštitu **osoba koje su izložene riziku od nasilja u obliku napada na život, zdravlje ili slobodu ili iznimno teškog napada na ljudsko dostojanstvo**; nalog izdaje policija i počinitelja iseljava iz zajedničkog stana i njegove okoline; počinitelj mora napustiti zajedničko stanovanje bez nepotrebног odgađanja i suzdržati se od ulaska u zajednički stan i kontaktiranja ugrožene osobe.

Općenito, žrtvi je prepusteno prijavljivanje kršenja zaštitne mjere. Nalozi za deložaciju i zaštitne mjere izdane prema građanskom pravu prilično se često koriste, za razliku od zaštitnih mjera donesenih prema kaznenom zakonu koje se nedovoljno koriste.

Status EPO-a i Direktiva 2011/99/EU

U Češkoj Republici Direktiva 2011/99/EU o europskom nalogu za zaštitu preuzeta je u **Zakon br. 104/2013 Sb. o međunarodnoj pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima izmjenom br. 77/2015 Sb.**, na snazi od 1. svibnja 2015. Europski nalog za zaštitu opisan je u čl. 340.-356. tog zakona.

Postupak podnošenja zahtjeva za izdavanje EPO-a

Za koje zaštitne mjere se može zatražiti EPO?

- ✓ EPO se može zatražiti samo za naloge za zaštitu kojima su izrečena ograničenja prema kaznenom zakonu.

Tko može prijaviti zahtjev za EPO?

- ✓ Češkim je zakonom predviđeno da EPO izdaje sud na zahtjev zaštićenih osoba, tj. žrtvi.

Gdje se prijavljuje zahtjev za EPO?

- ✓ Žrtva može zatražiti izricanje EPO-a bilo od nadležnog tijela države izdavateljice, ili od nadležnog tijela države izvršiteljice. U Republici Češkoj nadležno je tijelo okružni sud ili državni tužitelj.

Koji su uvjeti za izdavanje EPO-a?

- ✓ Prije izdavanja EPO-a, pravosudno tijelo obvezno je provjeriti da nalog za zaštitu na temelju kojeg će se izdati EPO nameće ograničenja samo prema kaznenom zakonu. Pravosudno će tijelo također uzeti u obzir duljinu razdoblja na koje se žrtva namjera nastaniti ili prebivati u drugoj državi članici, kao i ozbiljnost potrebne zaštite.

Što je potrebno za prijavu?

- ✓ Jedan ili više naloga za zaštitu uz propisani obrazac koji sadrži podatke propisane zakonom koji omogućuju njegovo izvršenje u državi izvršiteljici (državi u koju žrtva namjerava putovati ili se preseliti).
- ✓ Zahtjev se može podnijeti izravno ili putem pravnog zastupnika.

Vremenski period

- ✓ Zakon ne navodi nikakva vremenska ograničenja za donošenje odluka; postoji samo obveza donošenja odluke bez neopravdanog odgađanja.

Što se događa nakon izdavanja EPO-a?

- ✓ Okružni sud obavijestit će žrtvu o izdavanju EPO-a.
- ✓ Okružni sud obavijestit će i proslijediti EPO državi izvršiteljici (državi u koju žrtva planira putovati ili se preseliti).
- ✓ Ako se zahtjev za izdavanje EPO-a odbije, žrtva ima pravo podnijeti žalbu protiv takve odluke.

Priznavanje EPO-a

Postupak priznavanja?

- ✓ Po primitku EPO-a koji je izdala druga država članica, okružni sud u mjestu u kojem žrtva (privremeno) prebiva nadležan je za donošenje odluka o priznavanju EPO-a.
- ✓ Prije izdavanja Europskog naloga za zaštitu (EPO-a), pravosudno tijelo obvezno je provjeriti da nalog za zaštitu na temelju kojeg će se izdati EPO nameće ograničenja samo prema **kaznenom zakonu**; istodobno, ono utvrđuje je li opisano ponašanje kazneno djelo u Republici Češkoj.
- ✓ Okružni sud mora izdati dva (2) naloga:
 - 1. za priznavanje EPO-a i
 - 2. za usvajanje sličnih mjera zaštite, već propisanih Zakonom o kaznenom postupku.
- ✓ Zakon ne navodi nikakva vremenska ograničenja za donošenje odluka; postoji samo obveza donošenja odluke bez neopravdanog odgađanja.
- ✓ Okružni sud neće priznati EPO ako je on izdan na temelju ponašanja koje nije kazneno djelo u Republici Češkoj.

Što se događa nakon priznavanja EPO-a?

- ✓ Okružni sud obvezan je informirati žrtvu, počinitelja i nadležno tijelo države izdavateljice o usvojenim mjerama.

Može li se žrtva žaliti?

- ✓ Ako okružni sud ne prizna EPO, dužan je obavijestiti žrtvu o mogućnosti traženja privremenih mjera prema češkom Kaznenom zakonu.
- ✓ Žrtva ima pravo žalbe na takvu odluku.

Korisni kontakti

NVO-i koji pomažu žrtvama obiteljskog i seksualnog nasilja:

- **ACORUS, z. ú.** organizacija je sa sjedištem u Pragu koja pruža pomoć kod jednostavnih pravnih podnesaka i surađuje s vanjskim odvjetnicima (info@acorus.cz, <http://www.acorus.cz/>).
- **Persefona, z. s.** sa sjedištem u Brnu, osigurava složene usluge za žrtve, uključujući pravnu pomoć, za regiju Južna Moravska (poradna@persefona.cz, <https://www.persefona.cz/>).
- **proFem, o. p. s. – centar za žrtve obiteljskog i seksualnog nasilja** pruža složenu pravnu, socijalnu i psihološku pomoć u uredima u Pragu, Berounu, Příbramu i Benešovu (info@profem.cz, <https://www.profem.cz/>).

NVO-i koji pomažu žrtvama kaznenih djela:

- **Bílý kruh bezpečí, z. s.** djeluje u raznim češkim gradovima (kao što su Olomouc, Ostrava, Pardubice, České Budějovice, Jihlava itd.), nudi pravnu podršku i surađuje s vanjskim odvjetnicima (bkb@bkb.cz, <https://www.bkb.cz/>).

- **In IUSTITIA, o. p. s.** fokusira se na žrtve zločina iz mržnje i nudi pravne i socijalne usluge u Pragu i Brnu (in-ius@in-ius.cz, <https://www.in-ius.cz/>).

NVO-i koji pomažu strancima i migrantima:

- **Organizace pro pomoc uprchlíkům (OPU), z. s.** (Organizacija za pomoć izbjeglicama), prisutna u Pragu, Brnu, Hradec Králové, Plzenju i Ostravi, može pomoći migrantima ili tražiteljima azila u pravnim pitanjima s inozemstvom, a mogla bi i koordinirati pravno zastupanje (opu@opu.cz, <https://www.opu.cz/>).
- **Sdružení pro integraci a migraci (SIMI), o. p. s.** (Udruga za integraciju i migracije) pomaže strancima i migrantima koji žive u Češkoj Republici i pruža im složenu pravnu podršku na brojnim jezicima (poradna@migrace.com, <https://www.migrace.com>/).

Odvjetnici

- **Registrar pružatelja pomoći žrtvama kaznenih djela** javna je baza podataka koju održava Ministarstvo pravosuđa i koja sadrži popis odvjetnika koji pomažu žrtvama nasilja i zločina (<https://otc.justice.cz/verejne/seznam.jsf>).
- **Češka odvjetnička komora**, kao udruga odvjetnika, može biti od koristi prilikom traženja pravnog zastupnika (<https://www.cak.cz/>).

GRČKA

Zaštitne mjere u Grčkoj

U Grčkoj se glavne zakonske odredbe koje uređuju izdavanje zaštitnih mjera temelje na **građanskom pravu i kaznenom pravu**.

- ✓ Prema građanskom pravu, zakoni koji uređuju izdavanje zaštitnih mjera su:
 - **Zakon o parničnom postupku:** zaštitne mjere mogu se izdavati u obliku **sigurnosnih mjera i privremenih su**; zaštitne mjere mogu nalagati *iseljenje počinitelja iz obiteljskog prebivališta, preseljenje, zabranu približavanja prebivalištu ili radnom prostoru žrtve ili prebivalištima bliske rodbine/dječjim školama i skloništima*; i
 - **Zakon o nasilju u obitelji (3500/2006):** zaštitne mjere izdaju se posebno za zaštitu **žrtava nasilja u obitelji**.
- ✓ Prema **kaznenom pravu**, zakoni koji uređuju izdavanje zaštitnih mjera su sljedeći:
 - **Kazneni zakon i Zakon o kaznenom postupku:** zaštitne mjere se izdaju u obliku **restriktivnih uvjeta** nametnutih (osumnjičenom) počinitelju, koji uključuju (među ostalim) *zabranu odlaska ili boravka u određenom mjestu ili u inozemstvu i zabranu druženja ili sastajanja s određenim osobama*.
 - **Restriktivni uvjeti** mogu se odrediti *prije suđenja, tijekom izricanja presude od strane kaznenog suda ili dok počinitelji izdržavaju kaznu*. Istražitelj, kazneni sud ili sudska vijeće odlučuju, ovisno o fazi kaznenog postupka, o njihovom izricanju, uvjetima i trajanju.
- ✓ **Kršenje naloga za zaštitu** donesenog sudsakom odlukom prema kaznenom ili građanskom pravu **djelo je za koje je propisana kazna zatvora do tri godine**.
- ✓ Konkretno, prema **Zakonu o nasilju u obitelji (D.V.)**, građanske ili kaznene sudske vlasti mogu odrediti i sigurnosne mjere i restriktivne uvjete protiv počinitelja D.V. ako se to smatra potrebnim za zaštitu tjelesnog i duševnog integriteta žrtve. Ono što je najvažnije je da njihovo trajanje nije određeno, i u Zakonu o D.V. navodi se da „se one izriču u trajanju sve dok je potrebno“, do njihovog ukidanja, zamjene ili izmjene od strane nadležnog pravosudnog tijela. Zakon; navodi se da se „nameću onoliko koliko je potrebno“, sve do njihovog opoziva, zamjene ili izmjene od strane nadležnog sudskega tijela.

Status EPO-a i Direktiva 2011/99/EU

Direktiva o EPO-u preuzeta je u grčko nacionalno zakonodavstvo 2016., *Zakonom 4360/2016 o europskom nalogu za zaštitu 2015*. Ovaj zakon odražava većinu odredbi Direktive o EPO-u.

Postupak podnošenja zahtjeva za izdavanje EPO-a

Tko može prijaviti zahtjev za EPO?

- ✓ Žrtva koja ima zaštitnu mjeru koji je izdalo sudsko tijelo (sudac ili tužitelj) u Grčkoj tijekom kaznenog ili građanskog postupka može podnijeti zahtjev tužitelju (prvostupanjski sud ili prizivni sud, ovisno o slučaju) za izdavanje Europskog naloga za zaštitu (EPO-a).

Koji su uvjeti za izdavanje EPO-a?

- Nadležni tužitelj može izdati EPO samo ako postojeći nalog za zaštitu nameće počinitelju jedno ili više sljedećih ograničenja:
 - ✓ zabrana ulaska u određene objekte, mjesta ili određena područja u kojima žrtva prebiva ili ih posjećuje;
 - ✓ zabrana ili reguliranje bilo kakvog kontakta sa žrtvom, uključujući komunikaciju putem telefona, e-pošte ili obične pošte, telefaksa ili na drugi način; ili
 - ✓ zabrana ili reguliranje prava pristupa žrtvi bliže od unaprijed određene udaljenosti;

I žrtva (koju slijedi isti počinitelj)

- ✓ odluči nastaniti se ili već ima prebivalište u drugoj državi članici, ili
- ✓ odluči ostati ili već boravi u drugoj državi članici unutar EU-a (s izuzetkom Irske i Danske).

Izdavanje EPO-a: kad žrtva ima zaštitnu mjeru izdanu od grčkog pravosudnog tijela i planira putovati/preseliti se u drugu državu članicu EU-a

Za koje zaštitne mjere se može zatražiti EPO?

- ✓ Prema **Kaznenom zakonu i Zakonu o kaznenom postupku**, restriktivni uvjeti indikativno su predviđeni i primjerice mogu biti sljedeći: zabrana odlaska ili boravka na određenom mjestu /u inozemstvu i zabrana druženja ili susreta s određenim osobama
- ✓ **Prema Građanskom zakonu i Zakonu o parničnom postupku**, mjere zaštite indikativno su predviđene u obliku **sigurnosnih mjer**; deložacija tuženika iz obiteljskog prebivališta, preseljenje, zabrana približavanja boravištu ili radnim prostorijama podnositelja zahtjeva ili prebivalištima bliskih srodnika/dječjim školama i skloništima.
- ✓ **Prema posebnim odredbama Zakona o nasilju u obitelji**: svi gore navedeni i restriktivni uvjeti i sigurnosne mjeru mogu se primijeniti kako bi žrtva bila bolje zaštićena

Kada se može zatražiti EPO?

- ✓ Kad zaštićena osoba ima nalog za zaštitu izdan od grčkog pravosudnog tijela i planira putovati ili se preseliti u drugu državu članicu EU-a.

Gdje se prijavljuje zahtjev za EPO?

- ✓ Za izdavanje EPO-a, žrtve ili njihovi zastupnici mogu se obratiti ili tužitelju pravosudnog tijela u Grčkoj koje je izdalo nalog za zaštitu, ili nadležnom tijelu države izvršiteljice u koju se žrtva nakon toga

preselila i u njoj prebiva U Grčkoj je tijelo nadležno za primanje zahtjeva i izdavanje Europskog nala za zaštitu (EPO) tužitelj prvostupanjskog ili drugostupanjskog (prizivnog) suda na kojem je nalog za zaštitu prvotno izdan (od strane istražitelja, suda ili sudskog vijeća).

Što je potrebno za prijavu?

- ✓ Tužitelj izdaje EPO nakon podnesenog zahtjeva žrtve i/ili njezinog zastupnika. EPO se sastavlja prema posebnom obrascu, kako je predviđeno u Prilogu 1. Direktive i Zakonu 4360/2016, a treba ga prevesti na službeni jezik države izvršiteljice u kojoj žrtva prebiva.

Vremenski period

- ✓ Ne postoji poseban rok za izdavanje ili EPO-a. U zakonu se samo navodi da prije izdavanja EPO-a počinitelj ima pravo biti saslušan i osporiti nacionalnu mjeru zaštite, ako mu ta prava nisu bila odobrena prije. U tom slučaju oni se pozivaju da se 48 sati prije pojave pred nadležnim tužiteljem i imaju pravo dobiti rok do 48 sati za podnošenje svojeg mišljenja u pisanom obliku.

Što se događa nakon izdavanja EPO-a?

- ✓ Tužitelj će obavijestiti žrtvu i proslijediti EPO u pisanom obliku nadležnom tijelu države izvršiteljice (državi u koju žrtva planira putovati ili se preseliti).
- ✓ ako počinitelj prekrši EPO, država izvršiteljica mora obavijestiti tužitelja koji je izdao EPO. Kazna za kršenje, prema grčkom zakonu, je do dvije godine zatvora.

Priznavanje EPO-a – kad žrtva ima EPO iz druge države članice kojeg treba priznati i provesti u Grčkoj

Tko je nadležan za priznavanje EPO-a?

- ✓ Za priznavanje EPO-a izdanog u drugoj državi članici EU-a, žrtve ili njihovi zastupnici trebaju se obratiti tužitelju prvostupanjskog suda u mjestu gdje već imaju ili namjeravaju imati stalni ili privremeni boravak.

Postupak priznavanja EPO-a

- ✓ Nadležno tijelo države izdavateljice proslijedit će EPO tužitelju u Grčkoj, preveden na grčki.
- ✓ Od tužitelja se očekuje da bez nepotrebnog odgađanja prizna EPO i utvrdi mjeru(e) zaštite prema grčkom zakonodavstvu koje su najsličnije mjeri(ama) koje su navedene u EPO-u. Taj nalog za zaštitu stupit će na snagu i provodit će se u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i procedurama.
- ✓ Ako tužitelj smatra da mjeru zaštite, kako se odražava u primljenom EPO-u, nije dovoljna i primjerena da osigura žrtvi trajnu zaštitu, može zatražiti od prekršajnog suda sastavljenog od tri suca da prilagodi mjere ili izrekne bilo koju drugu mjeru predviđenu nacionalnim zakonodavstvom za jednako kazneno djelo.

- ✓ Tužitelj je dužan obavijestiti žrtvu, počinitelja i nadležno tijelo države izdavateljice o usvojenim (novim) usvojenim mjerama i posljedicama njihovog kršenja.

Što se događa nakon priznanja EPO-a?

- ✓ Tužitelj je dužan odmah obavijestiti žrtvu. Žrtvu se također mora odmah kontaktirati ako EPO bude odbijen i obavijestiti je o njezinom pravu na žalbu.
- ✓ U slučaju kršenja zaštitnih mjera izrečenih na temelju EPO-a, tužitelj je dužan obavijestiti nadležno tijelo države izdavateljice prema posebnom obrascu predviđenom u Prilogu 2. Direktive i grčkom zakonu.

Može li se žrtva žaliti?

- ✓ Žrtva ima rok od 10 dana za žalbu na bilo koju negativnu odluku o priznanju Europskog naloga za zaštitu (EPO-a) od strane grčkog tužitelja u državi izvršiteljici. Međutim, time se ne dira u pravo žrtve da svejedno podnese zahtjev za zaštitne mjere prema grčkom zakonu.

Korisni kontakti

- Središnje nadležno tijelo: Ministarstvo za transparentnost u pravosuđu i ljudska prava (europska i međunarodna suradnja) Voditeljica odjela za europske i međunarodne poslove, gđa Kara: tel: 213 1307088 (-7236) MKara@justice.gov.gr
- Tužitelj Vrhovnog kasacijskog suda - Odjel za međunarodne odnose i cjeloživotnu obuku tužitelja, tel 210 64115280

Podrška žrtvama:

- Istraživački centar za rodnu jednakost (KETHI) <https://www.kethi.gr/en>
- Glavno tajništvo za demografiju, obiteljsku politiku i rodnu ravnopravnost <https://www.isotita.gr/>, dežurna SOS linija: 15 900
- Savez udruga žena prefekture Heraklion (UWAH) <https://kakopoiisi.gr/>, dežurna SOS linija: 801 11 16000
- **NGO Diotima** https://diotima.org.gr/en/_pravni_poslovi, e-adresa: diotima@otenet.gr, tel: 210-3244380 (odvjetnica gđa Apostolaki)

ITALIJA

Zaštitne mjere u Italiji

- ✓ U Italiji se zaštitne mjere mogu izdati prema **upravnom, građanskom i kaznenom pravu** i primjenjivisu na određene vrste kaznenih djela poput **uhodenja, nanošenja ozljeda, obiteljskog nasilja i seksualnog nasilja**.
- ✓ Glavne pravne osnove kojima se uređuje izdavanje zaštitnih mjer uključuju talijanski **Kazneni zakon, Zakon o kaznenom postupku i Građanski zakonik**.
- ✓ Uz to, postoje posebni **zakoni o rodno uvjetovanom i obiteljskom nasilju** koji predviđaju zaštitnih mjeru:
- ✓ **Zakon br. 154 od 4. travnja 2001.** uveo je u talijanski pravni sustav glavne mjere i pravila za zaštitne mjeru.
- ✓ **Zakonska uredba br. 11 od 23. veljače 2009.** uvela je kazneno djelo proganjanja (uhodenje, članak 612. bis Kaznenog zakona), pružajući žrtvi informacije o centrima za borbu protiv nasilja i uvodeći besplatni telefonski broj u Predsjedništvo talijanskog Vijeća ministara - Odjel za jednake prilike.
- ✓ **Zakonska uredba br. 93 od 14. kolovoza 2013.** („zakon o femicidu“) uvela je u sustav hitno udaljenje iz obiteljskog doma, kao i pooštravanje kazni i odredbe za nove otegotne okolnosti: nasilje nad trudnicama; zlostavljanje u obiteljima; fizičko nasilje nad maloljetnicima ili u njihovoj prisutnosti; nasilje koje su počinili supružnik - čak i bivši supružnik - ili oni koji imaju ili su imali odnos sa žrtvom, čak i ako nema braka ili suživotne zajednice. Osim toga, osigurana je besplatna pravna pomoć, o trošku države, žrtvama zlostavljanja u obiteljima, sakaćenja žena, grupnog seksualnog nasilja i uhodenja. I konačno, svaka izmjena ili ukidanje mjera protiv počinitelja, uključujući naloge za puštanje na slobodu, mora se u pisanim obliku priopćiti žrtvi kao upozorenje.
- ✓ **Zakon br. 69 od 19. srpnja 2019.** predviđa povećanje kazni i otežavajuće okolnosti, veliku brzinu postupanja u kaznenim postupcima, posebne tečajeve sposobljavanja za različite policijske službe. Tim su zakonom uvedena i nova kaznena djela: kršenje naloga o udaljenju iz obiteljskog doma i zabrana približavanja mjestima koja posjećuje oštećenik; deformacija izgleda osobe trajnim ozljeđivanjem lica; namjerno kazneno djelo koje povlači pravo žrtve na državnu odštetu; nedopušteno širenje seksualno eksplizitnih slika ili videozapisa bez pristanka prikazanih osoba (osvetoljubiva pornografija); primjena nasilja ili prijetnje ili iskorištavanje okolnosti ranjivosti ili psihičke inferiornosti ili potrebe neke osobe, zlouporabom obiteljskih, kućnih, radnih ili odnosa vlasti koji proizlaze iz skrbništva nad osobom zbog medicinskog liječenja, sposobljavanja ili obrazovanja, nadzora ili pritvora u poticanju osobe na sklapanje braka ili građanske zajednice.

Vrste zaštitnih mjeru

- ✓ **Upravne zaštitne mjere.** To je usmeno upozorenje koje izdaje „Questore“¹⁶. Postupak počinje prezentiranjem kaznenog djela nasilja u obitelji od strane žrtve, a nakon procjene okolnosti nasilja u

¹⁶Visoki dužnosnik talijanskog Ministarstva unutarnjih poslova koji je u određenoj pokrajini predstavnik za vezu s prefektom (predstavnik vlade na tom području), odgovoran je za tehničku koordinaciju policijskih službi i javni red.

obitelji, tijelo usmeno opominje počinitelja, pozivajući ga na odgovarajuće ponašanje koje je u skladu sa zakonom: također se mogu donijeti mjere o oružju, streljivo i vozačkim dozvolama. Questore bez odgađanja obavještava počinitelja nasilja o uslugama dostupnim na tom području, uključujući obiteljska savjetovališta, službe za mentalno zdravlje i ustanove za liječenje ovisnosti, kako bi se spriječilo ponavljanje kaznenog djela.

- ✓ **Građanske zaštitne mjere** Svrha je građanskih mera ne reagirati na obiteljsko zlostavljanje imajući u vidu buduću kaznu (kao u kaznenim stvarima, gdje mera opreza utječe na pokretanje kaznenog postupka), nego radnjom koja završava što je moguće bržom mjerom, u smislu predostrožnosti i prevencije, kao što je osiguravanje prekida obiteljskog zlostavljanja i smanjenje rizika od ponavljanja takvog nasilja.

Kad ponašanje supružnika ili drugog suživotnog partnera nanosi ozbiljnu štetu fizičkom ili moralnom integritetu ili slobodi drugog supružnika ili suživotnog partnera, sudac, na zahtjev oštećene strane i odlukom, nalaže supružniku ili partneru čije je ponašanje štetno za fizički ili moralni integritet ili slobodu drugog supružnika ili suživotnog partnera, da se suzdrži od takvog ponašanja i nalaže udaljenje iz obiteljskog doma suživotnog partnera ili supružnika koji je počinio nasilno ponašanje. Također nalaže, ako je potrebno, da se ne približava mjestima koja žrtva obično posjećuje (naročito radno mjesto, rodni dom ili dom drugih bliskih srodnika ili drugih osoba i škola koje pohađaju djeca, osim ako bračni drug ili suživotni partner moraju odlaziti na ista mjesta zbog potreba posla).

Sudac može također naložiti uključivanje područnih socijalnih službi ili centra za obiteljsko posredovanje, kao i udruga čija je svrha podržati i smjestiti žene i maloljetne osobe ili druge žrtve zlostavljanja i maltretiranja. Konačno, takvo tijelo može zahtijevati povremenu isplatu naknade koja se daje suživotnim partnerima čak i na način da ju izravno isplaćuje poslodavac osobe koja uzrokuje opasnost.

Trajanje naloga za zaštitu ne može prijeći jednu godinu, a može se produljiti, na zahtjev oštećenika, samo ako postoje ozbiljni razlozi i samo strogo za vrijeme koliko je potrebno.

- ✓ **Kaznene mjere zaštite**

Ove je mjeru zakonodavac uveo u obliku „mjera opreza“, naime prisilnih mera u odnosu na slobodu optuženika protiv kojih su izneseni jaki dokazi krivnje. Naloge za zaštitu traži javni tužitelj, a izriče ih sudac za prethodnu istragu.

Jedna od mera opreza je izbacivanje iz obiteljskog doma: u tom slučaju optuženi mora trenutačno napustiti obiteljski dom (pod obiteljskim domom podrazumijeva se suživot, stoga se također odnosi na *de facto* obitelji ili oblike suživota koji nisu nužno stabilizirani¹⁷⁾). Ako postoji opasnost za sigurnost oštećenika ili njegovih bliskih srodnika, sudac može zahtijevati da se optuženi ne približava mjestima koja posjećuje oštećena strana: radno mjesto, rodni dom ili bliski srodnici.

Druga mjeru uređuje zabranu pristupa ili obvezu držanja na određenoj udaljenosti od mjesta koja oštećenik i njegovi bliski srodnici uobičajeno posjećuju: u tu svrhu može se uspostaviti i način

¹⁷ Zakon br. 54 od 4. travnja 2001., koji je uveo ovu odredbu, izričito upućuje na utanačenja kojima je cilj suzbijanje nasilja u „obiteljskim odnosima“.

kontrole pomoću elektroničkih sredstava ili drugih tehničkih instrumenata, npr. elektroničkih narukvica (ali samo u slučaju kućnog pritvora i uz pristanak optuženika).

Svako kršenje obveza ili opisanih mjera opreza kažnjivo je zatvorom od šest mjeseci do tri godine.

Putem obavijesti o navedenim mjerama, oštećena se strana obavještava o pravu da zatraži izdavanje europskog naloga za zaštitu (EPO) kako bi se preselila u drugu državu članicu s pravom na zaštitu, putem EPO-a, nalogom za zaštitu sličnom izvornom nalogu, bez potrebe za pokretanjem novog postupka.

Status EPO-a i Direktiva 2011/99/EU

Europske odredbe (Direktiva 2011/99/EU) preuzete su u Italiji **Zakonskom uredbom br. 9 od 11. veljače 2015.**

Postupak ponošenja zahtjeva za prijavu za izdavanje EPO-a

Za koje se mjere zaštite može zatražiti EPO?

- ✓ EPO se izdaje u vezi s kaznenim nalozima za zaštitu.

Tko može podnijeti zahtjev za EPO?

- ✓ Zaštićena osoba koja je navela u kojoj drugoj državi članici namjerava boraviti.

Koji su uvjeti za izdavanje EPO-a?

Pravosudni sudovi nadležni su za izdavanje EPO-a:

- ✓ nakon izdavanja naloga za zaštitu u korist žrtve tijekom kaznenog postupka, sudac obavještava žrtvu o mogućnosti podnošenja zahtjeva za EPO;
- ✓ Isti sudac odlučuje, na traženje i na podnesen zahtjev žrtve, koja mora naznačiti gdje namjerava boraviti, hoće li izdati EPO.
- ✓ Protiv odluke o odbijanju ili proglašavanju zahtjeva za EPO nedopustivim, žrtva se može žaliti Vrhovnom kasacijskom sudu.
- ✓ Pravosudno tijelo koje je izdalo EPO šalje nalog Ministarstvu pravosuđa radi proslijedivanja nadležnom tijelu države izvršiteljice, nakon prijevoda EPO-a na jezik te države. Zaštićena osoba bit će obaviještena ako zemlja izvršiteljica ne prizna EPO-

Gdje se prijavljuje zahtjev za EPO?

- ✓ Žrtva ili njezin zakonski zastupnik trebaju podnijeti zahtjev istom sucu koji je u kaznenom postupku odredio izdavanje naloga za zaštitu.

Što je potrebno za prijavu?

- ✓ Potreban je zahtjev zaštićene osobe ili njezinog zakonskog zastupnika. Pod prijetnjom neprihvatljivosti potrebno je navesti mjesto u kojem osoba želi boraviti, trajanje boravka i razloge za to.

Vremenski period

- ✓ Ne postoje vremenski rokovi. Na odluku o odbijanju ili proglašavanju zahtjeva nedopustivim može se uložiti žalba Vrhovnom kasacijskom sudu koji mora odlučiti u roku od 15 dana od primitka dokumenata. Ako Sud poništi negativnu odluku i predmet vrati sucu, potonji mora odlučiti u roku od 20 dana od primitka dokumenata.

Što se događa nakon izdavanja EPO-a?

- ✓ Pravosudno tijelo koje je izdalo EPO šalje nalog Ministarstvu pravosuđa radi prosljeđivanja nadležnom tijelu države izvršiteljice, nakon prijevoda EPO-a na jezik te države.
- ✓ Zaštićena osoba bit će obaviještena ako zemlja izvršiteljica ne prizna EPO-

Priznavanje EPO-a

Postupak priznavanja EPO-a?

- ✓ Da bi pribavila priznanje i provedbu EPO-a izdanog u drugoj državi članici, žrtva mora podnijeti zahtjev na talijanskom jeziku Ministarstvu pravosuđa, koje ga zatim prosljeđuje Apelacijskom sudu u čijem je okrugu žrtva izjavila da boravi ili želi boraviti.

Što se događa nakon priznavanja EPO-a?

- ✓ Ako se EPO priznaje, primjenjuje se mjera prema domaćem pravu, iste razine kao i zemlje izdavateljice. Ministarstvo pravosuđa obavijestit će žrtvu, počinitelja, nadležno tijelo države izdavateljice, pravosudnu policiju i socijalne službe u mjestu za koje je žrtva izjavila da se u njemu namjerava nastaniti.
- ✓ Komunikacija mora biti napisana na jeziku kojim govore žrtva i počinitelj i mora biti sastavljena tako da se počinitelju ne otkriju adresa i kontaktni podaci žrtve.
- ✓ U slučaju kršenja naloga za zaštitu, pravosudna policija obavijestit će Apelacijski sud koji u tom slučaju može primijeniti ozbiljniju privremenu mjeru. Sud će obavijestiti nadležno tijelo države koja je izdala EPO o počinjenom kršenju. Obavijest će biti poslana u standardnom obliku, na jeziku države izdavateljice.
- ✓ Ako određeni pravni uvjeti nisu ispunjeni, EPO se ne može prznati: u takvom će slučaju pravosudno tijelo obavijestiti Ministarstvo pravosuđa, koje će bez odgode obavijestiti nadležno tijelo države izdavateljice.

Može li se žrtva žaliti?

- ✓ Protiv odluke o nepriznavanju može se uložiti žalba Vrhovnom kasacijskom sudu.

Korisni kontakti

Središnje nadležno tijelo za EPO:

- Ministry of Justice - Office II - International Cooperation, via Arenula 70 - 00186 Roma - e-adresa: cooperation.dginternazionale.dag@giustizia.it

Nacionalno tijelo za suzbijanje rodno uvjetovanog nasilja i diskriminacije:

- Predsjedništvo talijanskog Vijeća ministara – Odjel za jednake prilike, (nadležno za akcijski plan za suzbijanje seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja), Largo Chigi 19 – 01187 Roma telefon br. +39-06 - 6779 5339, <http://www.pariopportunita.gov.it/contro-la-violenza-sessuale-e-di-genere>

Podrška žrtvama:

- Broj telefona 1522: to je javna usluga koju promiče Predsjedništvo talijanskog Vijeća ministara – Odjel za jednake mogućnosti.
Na tom besplatnom broju koji je otvoren od 0-24 primaju se zahtjevi za pomoć i podršku od žrtava nasilja i uhođenja putem specijaliziranih operatera.
- Državna policija – broj telefona 113
 - Youpol: aplikacija koju je Državna policija izradila za obiteljsko zlostavljanje, koja žrtvu izravno spaja s policijom. Može se preuzeti besplatno, a dostupna je za iOS i Android uređaje.
 - Europski telefonski broj za hitne slučajevе: 112 (možete nazvati jedinstveni europski broj za hitne slučajevе, 112, besplatno sa svog fiksnog ili mobilnog telefona, čak i kada je vaš telefon bez SIM kartice, zaključan ili nemate sredstava za telefonsku uslugu).
 - Udruge za podršku i zaštitu žena, žrtava nasilja (Telefono Rosa, Donne in rete contro la violenza, ...)

Besplatna pravna pomoć:

- Odvjetničke komore (po jedna u svakoj talijanskoj provinciji)

C. Korisni izvori o EPO-u

Ako želite saznati više o EPO-u, ovdje navodimo popis izvora u kojima možete otkriti relevantnije informacije.

Dokumenti EU-a

- **European Implementation Assessment of the Directive 2011/99/EU**, procjenu europske provedbe Direktive 2011/99/EU objavila je 2017. Europska parlamentarna istraživačka služba, European Parliamentary Research Service. Dostupno na:
https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/603272/EPRS_STU%282017%29603272_EN.pdf.
- Izvješće **Report of the European Parliament regarding implementation of Directive 2011/99/EU on the EPO** objavljeno je 2018. i sadrži opće preporuke za preuzimanje Direktive o EPO-u u domaći pravni poredak.
- Dostupno na: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2018-0065_CS.html.

Izvješća i podaci

- **Mapping the legislation and assessing the impact of protection orders in the EU Member States** temeljito je izvješće iz 2015. proizašlo iz programa Daphne III Europske komisije koje donosi sažetak podataka o nalozima za zaštitu, uključujući EPO. Dostupno na:
<http://poems-project.com/wp-content/uploads/2015/04/Intervict-Poems-digi-1.pdf>.
- Zaštita žrtava rodno uvjetovanog nasilja u EU, **Protection of the Gender-Based Violence Victims in the EU** publikacija je koju je Sveučilište u Barceloni izdalo 2014. U njoj se navode informacije o provedbi direktive o EPO-u u državama članicama EU -a i usredotočuje se na funkciju EPO-a kao instrumenta međunarodne pravosudne suradnje.
- Dostupno na: https://www.researchgate.net/publication/281555933_Protection_of_the_Gender-Based_Violence_Victims_in_the_European_Union.
- **Europski nalog za zaštitu: Its application to the victims of gender violence** publikacija je financirana iz programa Daphne III Europske komisije i objavljena 2015. Publikacija analizira transponiranje Direktive o EPO-u u vezi sa zaštitom žrtava rodno uvjetovanog nasilja. Dostupno na:
https://www.researchgate.net/publication/281555482_The_European_Protection_Order_Its_Application_to_the_Victims_of_Gender_Violence.

Članci

- **Prekogranične mjere zaštite u EU** naslov je članka iz 2016. autorice Dutte Anatole za Journal of Private Law. U članku se nastoji skicirati pristup EU zakonodavca izradi Direktive o EPO-u i nastoji ukazati na njezine slabosti. Dostupno na: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/17441048.2016.1143689>.
- **Nalozi za zaštitu u državama članicama EU-a: Gdje smo i kamo idemo?** naslov je članka koji je 2012. napisala Suzan van der Aa za European Journal on Criminal Policy and Research s ciljem da pruži pregled

trenutnog zakonodavstva o nalozima za zaštitu u EU-u. Dostupno na:
<https://link.springer.com/article/10.1007/s10610-011-9167-6>.

- **Europski nalog za zaštitu: Nema vremena za gubljenje ili gubljenje vremena?** naslov je članka koji su 2011. objavili autori van der Aa i Ouwerkerk u European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice. Dostupno na: <https://research.tilburguniversity.edu/en/publications/the-european-protection-order-no-time-to-waste-or-a-waste-of-time>.

Projekti EU-a

- **Artemis** –Promicanje prava na zaštitu žena primjenom Direktive EZ 2011/99/EU i Europskog naloga za zaštitu, web mjesto: www.artemis-europa.eu

Hrvatska

- Zakon o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije , s obrascem zahtjeva, <https://www.zakon.hr/z/345/Zakon-o-pravosudnoj-suradnji-u-kaznenim-stvarima-s-dr%C5%BEavama-%C4%8Dlanicama-Europske-unije>
- Europski portal za e-pravosuđe, https://e-justice.europa.eu/content_european_protection_order-360-hr.do

Cipar

- Ciparska odvjetnička komora - zakonodavstvo o pravnoj pomoći: <http://www.cyprusbarassociation.org/files/cba/Legal-aid-Legislation.pdf>
- Pravosudna služba, Vrhovni sud, Republika Cipar - zahtjev za pravnu pomoć (samo na grčkom jeziku) <http://www.supremecourt.gov.cy/judicial/sc.nsf/All/D25E254964A1F850C22583B00043B149?OpenDocument>
- Savjetodavno povjerenstvo za sprječavanje i borbu protiv nasilja u obitelji: http://www.familyviolence.gov.cy/cgi-bin/hweb?-V=index&_FSECTION=20000&-dindex.html

Republika Češka

- Zakon br. 104/2013 Coll. - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=NIM:205471>
- Europski pravosudni portal, https://e-justice.europa.eu/content_mutual_recognition_of_protection_measures-358--maximize-cs.do
- proFem - centrum pro oběti domácího a sexuálního násilí website <https://www.profem.cz/shared/clanky/837/Informa%C4%8Dn%C3%ADmateri%C3%A1l%20EPO.pdf>

Grčka

- Ministerstvo za transparentnost u pravosuđu i ljudska prava (europska i međunarodna suradnja) <https://www.ministryofjustice.gr>
- Supreme Annulment Court Prosecutor - Department of International Relations and Lifelong Training of Prosecutors <https://eisap.gr/>

- Istraživački centar za rodnu jednakost (KETHI) <https://www.kethi.gr/en>

Italija

- Ministarstvo pravosuđa – Ured II – Međunarodna suradnja: <https://www.giustizia.it>
- **Besplatna pravna pomoć** - Consiglio Nazionale Forense (Talijansko nacionalno odvjetničko vijeće)
<https://www.consiglionazionaleforense.it/modulistica>
- Nacionalni strateški plan za pitanje nasilja muškaraca nad ženama 2017-2020
<http://www.pariopportunita.gov.it/wp-content/uploads/2018/03/testo-piano-diramato-conferenza.pdf>
- Zakonska uredba br. 9 od 11. Veljače 2015, (provedba Direktive 2011/99/EU)
<https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:decreto.legislativo:2015,9>

